

LEGAL UPDATE

Opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia (tzv. „podnikateľské kilečko“)

S účinnosťou od 21. júla 2020 bolo prijatých viac než sto legislatívnych opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia na základe zákona 198/2020 Z. z., ktorý novelizoval približné 50 zákonov upravujúcich rôzne oblasti podnikateľského prostredia. Nižšie uvádzame informatívny prehľad najdôležitejších zmien vo vybraných oblastiach.

Obchodný zákonník. V súvislosti so zvyšovaním základného imania v spoločnosti s ručením obmedzeným z nerozdeleného zisku, z iných vlastných zdrojov, ktorých použitie nie je zákonom obmedzené alebo iných vlastných zdrojov vykázaných v individuálnej účtovnej závierke vo vlastnom imaní a v akciovej spoločnosti z nerozdeleného zisku, fondov vytvorených zo zisku, ktorých použitie nie je zákonom ustanovené, alebo iných vlastných zdrojov spoločnosti vykázaných v individuálnej účtovnej závierke vo vlastnom imaní spoločnosti bola zrušená požiadavka na overenie účtovnej závierky audítorom. Zvýšenie základného imania bude možno iba na základe schválenej riadnej individuálnej účtovnej závierky, ktorá je zostavená z údajov zistených najneskôr ku dňu, od ktorého ku dňu konania valného zhromaždenia neuplynulo viac ako šesť mesiacov. Overenie účtovnej závierky audítorom v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným sa nevyžaduje, ak sa na zvýšenie základného imania použije nerozdelený zisk, ktorý by inak mohol byť vyplatený spoločníkom a hodnota zvýšenia základného imania nepresahuje hodnotu základného imania pred jeho zvýšením.

Zákon o obchodnom registri. Povinnosť fyzických osôb oprávnených konať v mene právnickej osoby zapísanej v obchodnom registri, ktorá nemá v obchodnom registri zapísané všetky identifikačné údaje o spoločníkoch, štatutárnych orgánoch alebo členoch štatutárnych orgánov, vedúcich organizačných zložiek podnikov, prokuristoch, členoch dozorného orgánu, likvidátoroch, správcoch na výkon nútenej správy a ich zástupcoch, vedúcich podnikov alebo organizačných zložiek podnikov zahraničných právnických osôb podľa predpisov účinných do 30. septembra 2020, zosúladiť zápis týchto zapísaných údajov v obchodnom registri s podaním najbližšieho návrhu na zápis zmeny zapísaných údajov po 1. októbri 2020 s pôvodne určenou lehotou do 30. septembra 2021 sa odkladá o jeden rok, t.j. s podaním návrhu na zápis zmeny zapísaných údajov po 30. septembri 2021, najneskôr však do 30. septembra 2022.

Zákon o registri trestov. Lehota platnosti splnomocnenia na podanie žiadosti o výpis z registra trestov a prevzatie výpisu z registra trestov bola predĺžená z 30 dní na 90 dní.

Zákon o účtovníctve. Podmienky na povinné overenie riadnych a mimoriadnych účtovných záznamov audítorom sa budú postupne meniť pre každé účtovné obdobie tak, ako je uvedené v tabuľke nižšie.

Podmienky pre príslušné účtovné obdobie od			
	1.1.2020	1.1.2021	1.1.2022
Celková suma majetku vyššia ako	2 000 000 EUR	3 000 000 EUR	4 000 000 EUR
Čistý obrat vyšší ako	4 000 000 EUR	6 000 000 EUR	8 000 000 EUR
Priemerný počet zamestnancov	30	40	50

V súvislosti s postupnou zmenou podmienok boli prijaté nasledujúce prechodné ustanovenia. Pre účtovné obdobie, ktoré začína 1.1.2020, sa posudzujú tieto podmienky v znení účinnom do 31.12.2020. Účtovná jednotka, ktorej účtovným obdobím je hospodársky rok, postupuje v hospodárskom roku, ktorý začína v priebehu roka 2021 podľa znenia od 1.1.2021 a v hospodárskom roku, ktorý začína v priebehu roka 2020 podľa znenia účinného do 31.12.2020. Pre účtovné obdobie, ktoré začína 1.1.2021, sa posudzujú tieto podmienky v znení účinnom do 31.12.2021. Účtovná jednotka, ktorej účtovným obdobím je hospodársky rok, postupuje v hospodárskom roku, ktorý začína v priebehu roka 2022 podľa znenia od 1.1.2022 a v hospodárskom roku, ktorý začína v priebehu roka 2021 podľa znenia účinného do 31.12.2021.

Zákon o sociálnom poistení. Lehota na predloženie evidencie o zamestnancoch na účely sociálneho poistenia Sociálnej poisťovni bola v prípade ak sa pracovný pomer zamestnanca k zamestnávateľovi skončil predĺžená do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa skončil právny vzťah zamestnanca k zamestnávateľovi. Povinnosť predložiť vedúcemu zamestnancovi kontroly písomnú správu o implementácii opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov a o následkoch pre zamestnancov zodpovedných za tieto nedostatky bola zrušená.

Niektoré oznamovacie a registračné povinnosti zamestnávateľa sú zrušené. S účinnosťou od 1. januára 2021 je zrušená povinnosť zamestnávateľa odhlásiť sa z registra zamestnávateľov

do ôsmich dní odo dňa, v ktorom nezamestnáva už žiadneho zamestnanca z dôvodu, že registrácia sa skončí automaticky odhlásením posledného zamestnanca z registra zamestnancov a poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia. Sociálna poisťovňa neuloží pokutu za porušenie povinnosti prihlásenia príslušných osôb do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak si povinná osoba splní túto povinnosť do siedmich dní od uplynutia lehoty ustanovenej zákonom. Zamestnávateľ nebude musieť informovať Sociálnu poisťovňu o zmenách niektorých údajov o zamestnancoch, vrátane mena, priezviska, dátumu a miesta narodenia, adresy trvalého pobytu a údaj o tom, či je zamestnanec štatutárnym orgánom zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa, identifikačného čísla sociálneho zabezpečenia fyzickej osoby. Zamestnávateľ nebude musieť oznamovať ani deň vzniku a skončenia pracovného alebo iného právneho vzťahu k zamestnávateľovi ani začiatok a skončenia materskej alebo rodičovskej dovolenky zamestnanca.

Zákon o službách zamestnanosti. Zrušila sa povinnosť zamestnávateľa oznamovať voľné pracovné miesto a jeho charakteristiku úradu práce, v ktorého územnom obvode sa pracovné miesto nachádza.

Zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Povinnosť zamestnávateľa pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať koncepciu politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci obsahujúcu zásadné zámery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a program realizácie tejto koncepcie, ktorý obsahuje najmä postup, prostriedky a spôsob jej vykonania na pravidelne sa zredukovala na povinnosť vyhodnocovať a aktualizovať túto koncepciu len ak je to potrebné. Bola prijatá zmena v povinnosti zamestnávateľa vymenovať zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť. Túto povinnosť má len zamestnávateľ, ktorý zamestnáva najmenej desať zamestnancov alebo ktorého kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností je uvedený v prílohe č. 1 k Zákonu o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Zákon o inšpekcii práce. Na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený nariadiť odstránenie zistených nedostatkov v primeranej lehote (na rozdiel od predchádzajúcej úpravy keď bol oprávnený nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených). Súčasne sa umožňuje na žiadosť kontrolovanej osoby určenú lehotu v odôvodnených prípadoch predĺžiť.

Zákon o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Zrušenie povinnosti pre vybrané finančné inštitúcie (banky a pobočky zahraničných bánk) platiť tzv. osobitný odvod za tretí a štvrtý kalendárny štvrtrok 2020. Povinnosť za prvý a druhý kalendárny štvrtrok 2020 zostala nezmenená (vrátane prípadného príslušenstva).

Zákon o podpore malého a stredného podnikania. Možnosť pre mikropodnikateľa, malého podnikateľa a stredného podnikateľa požiadať o podporu vo forme dotácie z rozpočtovej kapitoly Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky na príslušný rozpočtový rok aj na kompenzáciu škôd vzniknutých ako priame následky alebo nepriame následky opatrení prijatých na zmiernenie negatívnych následkov pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19. V nadväznosti na splnenie povinných zákonných požiadaviek pre poskytnutie podpory žiadateľ musí vyhlásiť, že:

- nie je voči nemu vedené konkurzné konanie,
- nie je v konkurze alebo v reštrukturalizácii,
- nebol proti nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku,
- nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie,
- nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie.

V závislosti od výšky požadovanej podpory sa v žiadosti uvádza označenie konečného užívateľa výhod. Proces schvaľovania žiadosti zo strany ministerstva je v tomto prípade zjednodušený, pričom žiadosť nemusí obsahovať niektoré (štandardne vyžadované) prílohy či informácie (napr. plánovanú výšku vlastných prostriedkov určených na realizáciu projektu a účel ich použitia, projektový zámer, a pod.).

Zákon o dani z príjmov. Novelou sa umožňuje automatické zvýšenie preukázateľne vynaložených výdavkov na spotrebu pohonných látok. Priemernú spotrebu paliva uvedenú v osvedčení o evidencii, v technickom preukaze alebo v doplňujúcich údajoch od výrobcu alebo predajcu bude možné zvýšiť o 20 % bez povinnosti dokladovania tejto vyššej spotreby pre účely určenia daňového výdavku.

Daňový poriadok. Predĺženie minimálnej lehoty na vyjadrenie zo strany kontrolovaného daňového subjektu k zisteniam uvedeným v protokole z daňovej kontroly vypracovanom správcom dane, a to z 15 pracovných dní na 30 pracovných dní od doručenia protokolu.

Zákon o cenách. Zrušenie povinnosti viesť evidenciu o cenách vrátane kalkulácií nákladov a zisku tri roky po predaji tovaru predávajúcimi, ktorí predávajú tovar, na ktorý sa nevzťahuje cenová regulácia.

Zákon o neprimeraných podmienkach v obchode s potravinami. Podanie rozkladu proti rozhodnutiu o uložení pokuty bude mať odkladný účinok. Pokuta bude splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení, na rozdiel od doterajšej úpravy, podľa ktorej pokuta bola splatná už do 30 dní od doručenia rozhodnutia o uložení pokuty. Konania, ktoré sa začali a právoplatne neskončili do 21. júla 2020, sa dokončia už podľa novej úpravy.

Zákon o potravinách. Zrušenie povinnosti uzatvoriť zmluvu o darovaní potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti s charitatívnou organizáciou, ktorú mal mať prevádzkovateľ, ktorý uvádza na trh potraviny v prevádzkarni s predajnou plochou väčšou ako 400 m². Podanie odvolania proti rozhodnutiu o uložení pokuty bude mať odkladný účinok (na rozdiel od doterajšej úpravy).

Zákon o správnych poplatkoch. Zníženie správneho poplatku za oznámenie o zložení a označovaní výživových doplnkov alebo nových potravín, ktoré sa umiestňujú na trh z 50 eur na 30 eur.

Zákon o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu a podmienkach podnikania v cestovnom ruchu. Možnosť overovania obchodníkov nesídliacich v Slovenskej republike (z iných členských štátov EÚ alebo tretích krajín mimo EÚ) Slovenskou obchodnou inšpekciou. Údaje má na požiadanie Slovenskej obchodnej inšpekciei doložiť cestovná agentúra, ktorá pre nich sprostredkúva predaj zájazdov v Slovenskej republike. Vypúšťa sa povinnosť obchodníka z krajiny mimo Slovenskej republiky poskytovať úradne overený preklad povolenia na podnikanie podľa krajiny svojho sídla a precizuje sa obsah poznámok účtovných závierok tak, aby obsahovali aj tržby z predaja zájazdov.

Zákon o tepelnej energetike. V prípadoch dodávateľov tepla, ktorí sú povinní zabezpečiť vykonanie energetického auditu podľa zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti

boli zrušené nasledovné zákonné povinnosti doposiaľ vyplývajúce zo zákona o tepelnej energetike (zákon č. 657/2004 Z. z., v znení neskorších predpisov):

- zabezpečiť jedenkrát za tri roky overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení po odberné miesto;
- zabezpečiť jedenkrát za dva roky overenie hospodárnosti prevádzky zariadenia na výrobu tepla, ktoré využíva tuhé alebo kvapalné fosílné palivá;
- zabezpečiť overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení po odberné miesto najneskôr do 12 mesiacov od vykonanej zmeny, ak dôjde k podstatnej zmene technických parametrov, inštalovaného výkonu, skutočného odberu alebo organizácie prevádzky sústavy tepelných zariadení po odberné miesto;
- zabezpečiť pri overovaní hospodárnosti podľa vyššie uvedených bodov preukázanie splnenia podmienky účinného centralizovaného zásobovania teplom.

Zákon o energetickej efektívnosti. Zavádza sa možnosť tzv. zjednodušeného energetického auditu formou aktualizácie pre tzv. veľké podniky. Veľký podnik môže po uplynutí štyroch rokov od vykonania riadneho energetického auditu požiadať organizáciu určenú Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, aby mu vydala potvrdenie o vypracovaní energetického auditu formou aktualizácie na obdobie nasledujúcich štyroch rokov, ak realizáciou opatrení z energetického auditu preukázal úsporu energie aspoň vo výške 8% zo svojej konečnej energetickej spotreby za dané štvorročné obdobie a predložil určenej organizácii popis takýchto opatrení. Ak bolo overené a preukázané splnenie podmienok veľkým podnikom, určená organizácia do šiestich mesiacov od doručenia žiadosti veľkého podniku o vydanie potvrdenia vydá potvrdenie o vypracovaní energetického auditu formou aktualizácie na obdobie nasledujúcich štyroch rokov. Ak veľký podnik nesplnil podmienky pre vydanie potvrdenia o vypracovaní energetického auditu formou aktualizácie, bude mu určenou organizáciou stanovená primeraná lehota na vykonanie riadneho energetického auditu. Tento postup bude možné aplikovať po vykonaní riadneho energetického auditu vždy iba raz, čo umožní veľkému podniku vykonať riadny energetický audit raz za osem rokov. Veľký podnik, ktorého celková spotreba energie za posledné štyri roky bola menšia ako 10 MWh, oznámi túto skutočnosť určenej organizácii, ktorá mu vydá potvrdenie o splnení povinnosti energetického auditu do 30 dní od doručenia oznámenia. Dolná hranica sadzby pokuty, ktorú možno uložiť veľkému podniku za nesplnenie povinnosti zabezpečiť energetický audit bola znížená z pôvodnej výšky 5 000 eur na 500 eur, t. j. pokuta môže byť uložená v rozsahu od 500 eur do 30 000 eur.

Zákon o regulácii v sieťových odvetviach. V súvislosti so zverejňovaním cenových rozhodnutí na webovom sídle Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“),

s účinnosťou od 1. septembra 2020 bude zverejňovaný aj návrh ceny, návrh na zmenu ceny, odvolanie a všetky ich zmeny a doplnenia podané v cenovom konaní pre regulované činnosti v sektore elektroenergetiky a plynu (okrem dodávky elektriny a plynu zraniteľným odberateľom). Táto úprava sa nevzťahuje na regulované činnosti v sektore tepelnej energetiky, ak regulovaný subjekt dodával v predchádzajúcom kalendárnom roku nadpolovičné množstvo tepla na iné tepelnoenergetické využitie ako na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody. Splnenie podmienok preukazuje regulovaný subjekt najneskôr pri podaní návrhu ceny alebo jej zmeny. Táto nová úprava sa vzťahuje aj na cenové konania začaté a právoplatne neskončené do 31. augusta 2020.

Zákon o ochrane spotrebiteľa. Dopĺňa sa možnosť počítať lehotu na vybavenie reklamácie až od momentu, keď bol predmet reklamácie prevzatý predajcom, ak k prevzatiu predmetu reklamácie predávajúcim dôjde v neskorší deň, ako je deň uplatnenia reklamácie (napr. reklamácia e-mailom). V prípadoch menej závažného porušenia povinnosti podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa môže orgán dozoru pred rozhodnutím o uložení pokuty povinného vyzvať, aby upustil od protiprávneho konania a v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania. Ak povinný upustí od protiprávneho konania a vykoná opatrenia, orgán dozoru nevydá rozhodnutie o uložení pokuty.

Táto informácia bola pripravená v auguste 2020 výlučne pre účely poskytnutia všeobecnej informácie a nemá byť považovaná za právne poradenstvo. Vyššie uvedený prehľad právnej úpravy nie je komplexný a iba stručne sumarizuje danú právnu úpravu. V prípade, ak máte otázky k tejto téme, neváhajte sa na nás obrátiť.